

Л. П. Семко

Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук України

РОЛЬ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ

Одним із напрямів модернізації освіти є його інформатизація, під якою розуміється забезпечення сфери освіти методологією і практикою використання засобів інформаційних технологій, орієнтованих на досягнення цілей навчання. У зв'язку з цим різко зросли вимоги до інформаційної компетентності особистості, як одного з важливих структурних компонентів професійної компетентності. Інформаційна компетенція передбачає вміння: самостійно працювати з інформацією, шукати, вибирати, аналізувати й оцінювати, організовувати, представляти, передавати її; моделювати, проектувати об'єкти і процеси, у тому числі під час взаємодії з іншими, відповідально реалізовувати свої плани, приймати рішення і діяти в непередбачених ситуаціях, учитися упродовж життя. Сформованість цієї компетентності в учнів основної школи – найважливіша умова розвитку сучасної ефективної високотехнологічної економіки [1].

Інформаційна компетенція передбачає вміння:

- ✓ самостійно працювати з інформацією, шукати, вибирати, аналізувати й оцінювати, організовувати, представляти, передавати її;
- ✓ моделювати, проектувати об'єкти і процеси, у тому числі під час взаємодії з іншими, відповідально реалізовувати свої плани, приймати рішення і діяти в непередбачених ситуаціях, учитися упродовж життя.

Сформованість цієї компетентності в учнів середньої школи – найважливіша умова розвитку сучасної ефективної високотехнологічної економіки.

Прикладна спрямованість змісту навчання інформатики реалізується під час виконання учнями запланованих тематичних практичних робіт, розв'язування компетентнісних задач, виконання індивідуальних і групових навчальних проектів. Засвоєння змісту навчального матеріалу забезпечується

застосуванням різних організаційних форм навчальної діяльності учнів (індивідуальної, парної, групової, колективної тощо) та інноваційних методів навчання.

Виконання учнями практичних завдань на комп'ютері є важливою частиною уроку інформатики. На кожному уроці учні мають виконувати на комп'ютері певні дії, пов'язані з вивченням конкретного матеріалу. Вони стають окремою структурою складовою програми, навчального процесу і запроваджуються з метою набуття школярами інформаційної та ключових компетентностей, відповідно до державних вимог із загальноосвітньої підготовки учнів.

Використання практичних робіт у викладанні інформатики дозволяє здійснити діяльнісний підхід до навчання.

Метою виконання практичних робіт на уроках інформатики є [2]:

- ✓ розвиток і відстеження динаміки зміни рівня освіченості учнів за рахунок підвищення міцності, глибини і системності знань і вмінь застосовувати їх на практиці;
- ✓ допомогти учням адаптуватися до стилю й умов життя в сучасному суспільстві;
- ✓ розвиток в учнів самостійності мислення (здатність до планування, аналізу і синтезу, логіці, усвідомлення й узагальнення тощо).

Основними перевагами практичних занять є:

- ✓ кожна практична робота планується за принципом «від простого до складного»;
- ✓ управління діяльністю учнів здійснюється за допомогою консультування вчителя;
- ✓ виконання практичної роботи один на один з комп'ютером (індивідуальний практикум — вища форма роботи в порівнянні з фронтальними практичними роботами, які характеризуються різнотипністю завдань як за рівнем складності, так і за рівнем самостійності);

- ✓ автономна діяльність учнів регламентується за допомогою підготовлених заздалегідь інструкцій;
- ✓ можливість учнів осмислити й узагальнити власну діяльність;
- ✓ результатом діяльності учнів є перевірка закономірностей, вивчених на уроках формування теоретичних знань.

В результаті виконання практичних робіт учень отримує не тільки інформацію, яка швидко змінюється, а ще вміння відсіяти її від непотрібної, перевести в досвід власної діяльності, і в підсумку сприяє формуванню інформаційної компетентності, тобто здатності володіти інформаційними технологіями, працювати з усіма видами інформації, здатності використовувати отримані знання.

Придбання життєво важливих компетентностей дає учневі можливість орієнтуватися в сучасному суспільстві, формує здатність особистості швидко реагувати на запити часу. В процесі виконання конкретним учнем певного комплексу дій перевіряються і реалізуються саме особистісні якості учня (зв'язок компетентнісного підходу з особистісно-орієнтованим). Учень повинен проявити компетентність, тобто здатність встановити і реалізувати зв'язок між «знанням-вмінням» і ситуацією.

Список використаних джерел:

1. Семко Л.П. Формування інформаційних компетенцій на уроках інформатики в основній школі / Н. І. Самойленко, Л. П. Семко // Компетентнісні засади змісту освіти в 11-річній школі : матеріали Всеукр. наук-практ. конф. (28-29 березня 2013 року / Ред. кол. : Федоренко О. А., Єрмаков І. Г. (науковий редактор), Ратушна А. М. — К. : Оберіг, 2013. — 608 с. — С. 435–439.

2. Семко Л. Компетентнісний підхід до навчання інформатики в основній школі / Н. Самойленко, Л. Семко // Наукові записки. Випуск 4— Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти. Частина 2. — Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В.Винниченка, 2013. — С.63– 67.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Семко Лариса Петрівна — науковий співробітник відділу математичної та інформатичної освіти Інституту педагогіки НАПН України.

Коло наукових інтересів: проблеми методики навчання інформатики.